сс(чув)
947
Ч-35829

И. Я. ЯКОВЛЕВ

УТĂРА

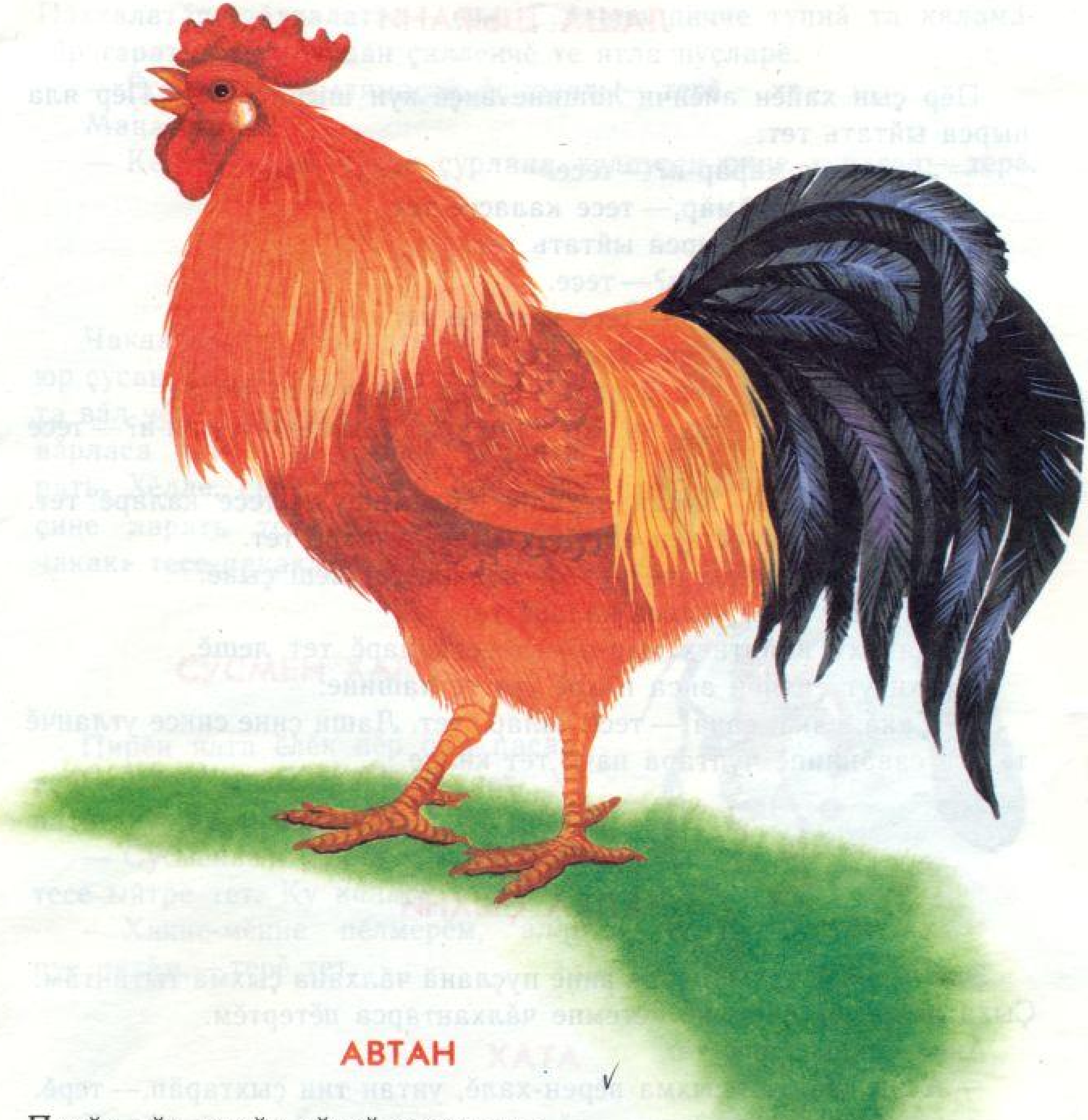

АВТАН

Пирĕн пĕр пысăк хĕрлĕ автан пур.
Вăл тăр кăнтăрла урапа çине хăпарать те:
«Кики-рик-ку» тесе авăтать. Сасси аван, хӳри илемлĕ, авăна-авăна тăрать. Кикирикки пысăк, тĕклĕ уралла, качи вăрăм.
Сирĕн автан çапла-и?

ЛАША ШЫРАНИ

Пĕр çын хăйĕн айĕнчи лашине виçĕ кун шыранă тет. Пĕр яла пырса ыйтать тет:

— Лаша курмарăр-и?— тесе.

— Çук, курмарăмăр,— тесе калаççĕ тет.

Тата тепĕр яла пырса ыйтать тет:

— Лаша курмарăр-и?— тесе.

— Çук, курмарăмăр,— тесе калаççĕ тет.

Çапла ялтан яла тек çӳрет тет.

Çӳресен-çӳресен пĕр ăслăрах çынна тĕл пулчĕ тет те:

— Эсĕ ăçта та пулин ют лаша çӳренине курман-и?— тесе калать тет.

— Çук, курман. Хăçан çухалнă сан лашу?— тесе каларĕ тет.

— Паянхипе виçĕ кун ĕнтĕ ак,— тесе каларĕ тет.

— Лашу мĕн тĕслĕччĕ?— тесе каларĕ тет леш çынĕ.

— Шурă улаччĕ,— тесе каларĕ тет.

— Çак ху айăнтиех мар-и?— тесе каларĕ тет лешĕ.

Хайхи ут çинчен анса пăхрĕ тет те лашине:

— Çакă, çакă, çакă!— тесе каларĕ тет. Лаши çине сиксе утланчĕ тет те савăннипе чуптара пачĕ тет килне.

ЧĂЛХА ÇЫХНИ

Эпĕ пĕчĕкçĕ чухне пĕрре анне пуçланă чăлхана çыхма тытăнтăм. Çыха пĕлмесĕр çиппине пĕтĕмпе чăлхантарса пĕтертĕм.

Анне çакна курчĕ те:

— Ачам, малтан çыхма вĕрен-халĕ, унтан тин çыхтарăп,— терĕ.

ЁÇ ÇИНЧЕ

Эпир пĕрре чикĕри ана çинче тулă выратпăр. Эпĕ кĕлте çыхрăм та ăна тĕм çине леçсе хутăм, çав вăхăтра çурлана таçта çухатрăм.

Пăхкалатăп, пăхкалатăп — çук. Çурлана пичче тупнă та каламасăр тăрать. Атте уншăн çилленчĕ те ятла пуçларĕ.

— Ĕç патĕнче вылямаççĕ, ĕç юлать! — терĕ.

Мана тата:

— Кĕлте çыхнă чухне çурлана хулпуççи çине хураççĕ, — терĕ.

ЧАКАК

Чакак çулла вăрманта пурăнать, юр çусан яла пырать. Çулла вăрманта вăл чĕпĕ кăларать; ялтан çăмарта вăрласа кайса чĕпписене тăрантарать. Хĕлле, сивĕ пулсан, йывăрлăх çине ларать те: «Чак-чакак, чак-чакак» тесе чакаклатать.

СЎСМЕН ХАКĔ

Пирĕн ялта ĕлĕк пĕр çын пасартан сўсмен илсе таврăннă тет. Ун патне кўрши пынă тет те:

— Сўсменне хаклă патăн-и? — тесе ыйтрĕ тет. Ку каларĕ тет:

— Хакне-мĕнне пĕлмерĕм, аллă пус патăм, — терĕ тет.

ХĂТА

Пирĕн пата пĕрре çăварнире хăна килчĕ. Пичче ăна:

— Кĕрех пўрте, хуньăм, — терĕ.

Пўрте кĕрсессĕн эпĕ те хăнана хуньăм тесе чĕне пуçларăм.

Аттесем манран кула пуçларĕç:

— Санăн хуню пулмасть вăл, пиччў хунĕ пулать, санăн ăна хăта тесе каламалла, — терĕç.

УТĂРА

Виçĕ çын утта кайнă тет. Вĕсен лаши лачакана путса ларнă тет. Çыннисем пĕри Каринкке ятлă, тепри Емелкке ятлă, виççĕмĕшĕ Çаманкка ятлă пулнă тет.

Çаманкка калать тет:

— Как быть, Каринкке? Епле тăвас, Емелкке?—тесе калать тет.

Каринкки калать тет:

— Çапла тăвас, Çаманкка!—тесе калать тет. Лашине аран туртса кăларнă тет вара.

— Аçта каятăн, икĕ ура?
— Тăвата урана шырама.
— Аçта каятăн, тăвата ура?
— Ултă урана шырама.
— Аçта каятăн, ултă ура?
— Выртнă упана тăратма.

(Утă капанĕ.)